

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

Факультет технологій та дизайну

Кафедра інженерії та технологій виробництва

ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Всеукраїнський громадський дитячий рух «Школа безпеки»

**ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ**

Матеріали

**IX Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції
(28 квітня 2023 року, м. Київ)**

КИЇВ 2023

УДК 355.58

ББК 68.69

П78

Редакційна колегія:

Шмалей С.В. - доктор педагогічних наук., професор (відповідальний редактор);

Шевченко В.В. – заступник відповідального редактора, кандидат педагогічних наук, професор;

Богатов О.І.- кандидат технічних наук, професор;

Володченкова Н.В. -кандидат технічних наук, доцент;

Виноградчий В.І. – доктор економічних наук, професор;

Гвоздій С.П.–доктор педагогічних наук, професор;

Дашиковська О.В. - кандидат хімічних наук, доцент;

Крутов В.В.- доктор юридичних наук, професор;

Мазепа М.А. – доктор медичних наук, професор;

Литвиновський Є.Ю. – кандидат педагогічних наук, ст. науковий співробітник

Редька І.В.- кандидат біологічних наук, доцент;

Слюсаренко Н.В. – доктор педагогічних наук, професор;

Філіповський О.В. – кандидат технічних наук, ст. науковий співробітник

Постолатій Т.О. - відповідальний секретар.

Затверджено до друку Організаційним комітетом ІХ Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України»

Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії

України: Матеріали ІХ Всеукраїнської заочної науково - практичної конференції. Київ:

УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023 . -с.194.

Матеріали конференції висвітлюють результати різноспрямованих теоретичних і прикладних різноспрямованих досліджень в сфері цивільного захисту, розкривають сучасний стан, напрями та перспективи розвитку освіти в галузі цивільної безпеки та формування культури безпеки життєдіяльності

УДК 355.58

ББК 68.69

П78

Автори статей, 2023
УДУ імені Михайла Драгоманова

77.Магомедшапієва К.М., Клеєвська В.Л. Сучасний стан поводження з відходами...	100
78.Мазепа М.А., Гавалко І. В., Сівцева В.О. Постковідний синдром: реабілітація за допомогою засобів фізичної терапії.....	100
79. Максимова Н.М., Петрушина Г.О., Чушкіна І.В. Вплив відвалів розкривних порід на сільськогосподарські угіддя.....	101
80.Марисюк В.О., Березюк О.В. Особливості переміщення спецавтомобілями небезпечних вантажів.....	103
81. Мєтєльов В.О., Кравцов М.М. Оповіщення населення про надзвичайні ситуації...	104
82. Мидловець А.С. Відповідальність працівників і посадових осіб підприємства під час порушення законодавства про охорону праці.....	105
83.Мірошниченко О.М., Клеєвська В.Л. Природоохоронні заходи Запорізького металургійного комбінату «ЗАПОРІЖСТАЛЬ».....	106
84. Нарольська С.А., Нарольський В.М. Небезпека в Інтернеті.....	107
85. Нарольська С.А., Нарольський В.М. Освітній процес у воєнний період.....	110
86. Неменуца С.М., Фесенко О.О., Лисюк В.М. Особливості організації системи безпеки у готельно-ресторанних комплексах.....	111
87. Немченко Ю.В. Ультрафіолетове випромінювання і безпека середовища.....	112
88. Однов'юненко Є.В. Вплив війни на психічний стан підлітка.....	114
89. Олексієнко Р. Б., Березюк О. В. Перевезення небезпечних і твердих побутових відходів.....	116
90. Оленюк А.П., Ковальський В.П. Охорона праці працівників бізнес - центрів під час війни: виклики та стратегії забезпечення безпеки.....	117
91. Оловаренко А.В., Скрипник О.С. Автоматизація виробничого процесу у вапняно-обпалювальних відділеннях цукрових заводів для зменшення травматизму.....	118
92. Павленко В.В. Проблемні питання, пов'язані з очищенням території України від вибухонебезпечних предметів.....	119
93. Палюх А.К., Нікітченко О.Ю. Забезпечення гуманітарною допомогою в умовах воєнного стану в Україні.....	120
94. Пановик У.П. Системний підхід до управління ризиками інформаційної безпеки...	121
95. Петрушина Г.О. ¹ , Максимова Н.М. ² , Чушкіна І.В. ³ Дослідження впливу відвалів гранітного кар'єру на родючість ґрунтів.....	122
96. Подригало В. А. Безпека людини в сучасних умовах.....	123

допомагає ідентифікувати критичні компоненти та елементи, необхідні для функціонування в разі атаки.

Процес STAMP починається з визначення критичних функцій, необхідних для функціонування системи керування. Ці функції визначаються як ті втрати або небезпеки, які є найбільш критичними для успіху місії цільової системи. Після цього контури керування вдосконалюються для імітації різних сценаріїв помилок. Наприклад, помилкові вхідні дані можуть бути згенеровані в результаті людської або машинної помилки та каскадувати вниз за циклом та сприяти системній небезпеці на рівні мережі. Подальший причинно-наслідковий аналіз виявляє фактори, що сприяли збою системи. Знову ж таки, ці фактори можуть бути комбінацією людських і машинних помилок, а аналіз після пошкоджень визначає найкращий курс дій, чи то з погляду каналів зв'язку, чи введення надмірностей, чи перевірок у систему. Модель STAMP базується на твердженні про те, що засоби контролю безпеки системи є ієрархічними за своєю природою з командами, які надходять від вищих рівнів організації до нижчих рівнів, зі зворотним зв'язком, що надається від нижчих рівнів до вищих [2]. Завдяки своєму цілісному підходу STAMP може допомогти створити життєво важливий баланс між людьми та машинами в критичні моменти та може призвести до покращення безпеки загалом.

Список використаних джерел

1. ISO/IEC 27000. Серія стандартів. URL: <https://intercert.com.ua/articles/regulatory-documents/210-iso-27000>
2. Hamid M. Salim, Stuart E. Madnick (2016). CyberSafety: A SystemsTheoryApproachtoManagingCyber Security Risks – Appliedto TJX CyberAttack. Cambridge, p.17.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ВІДВАЛІВ ГРАНІТНОГО КАР'ЄРУ НА РОДЮЧІСТЬ ҐРУНТІВ

Петрушина Г.О.¹, Максимова Н.М.², Чушкіна І.В.³

¹Дніпровський державний аграрно-економічний університет

²ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»

³ Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

petrushyna.h.o@dsau.dp.ua

Верхня частина літосфери, яка безпосередньо виступає як мінеральна основа біосфери, в даний час зазнає дедалі більшого антропогенного впливу. Великий вплив на екологічний стан літосфери мають кар'єри – штучні геологічні та географічні об'єкти, створювані як місця видобутку тих чи інших корисних копалин у відкритий спосіб. Внаслідок розкривних робіт, покривні породи переміщуються у відвали, при цьому порушується ґрунтовий покрив, вирубуються дерева, порушується балансовий режим підземних вод.

Місця розробки корисних копалин, які видобуваються відкритим способом, очищаються від рослинності, що часто призводить до зменшення стійкості ґрунту до різних видів ерозії, яка негативно впливає на стан ґрунтового покриву, а в багатьох випадках руйнує його повністю. Падає біологічна продуктивність рослин, знижуються врожаї.

Родючість прилеглих до відвалів ґрунтів суттєво зменшується внаслідок розкривних робіт, зокрема під дією вітряної ерозії. Це призводить до зменшення

врожайності ґрунтів, для деяких культур – майже вдвічі. Одним із важливих показників їх родючості є вміст органічних речовин у ґрунті. Згідно ДСТУ 4362:2004 «Якість ґрунту. Показники родючості ґрунтів» (Київ, 2006 р.) класифікація ґрунтів України охоплює наступне групування за вмістом гумусу: слабогумусні (менше 3,0%), малогумусні (від 3,0% до 6,0%) та середньогумусні (більше 6,0%).

Досліджено вплив відвалів Рибальського гранітного кар'єру на вміст гумусу у ґрунті поля, що знаходиться безпосередньо біля відвалу, та у ґрунті суфозійної воронки, що утворилась у підніжжя біля відвалу.

Як контроль відібрано зразки ґрунту на віддаленій від відвалу стороні поля. Вміст органічної речовини у ньому становив 6,39%, даний ґрунт відноситься до середньогумусних. При дослідженні цього показника на початку поля біля відвалу вміст гумусу є майже втричі менше – 2,53%, а на відстані 10 і 20 м від відвалу – становив майже 4%. Ці дані підтверджують наявність ерозійних процесів, і як наслідок – забруднення родючих ґрунтів матеріалом відвалів та зменшення їх якості. Найменше значення гумусу міститься у свіжих відвалах – 0,8%, однак у лежалих породах на верхніх прошарках (10 см від денної поверхні) величина вмісту органічної речовини становить 2,9%. Останнє свідчить про сприятливі умови для інтенсивного самозаростання недіючої частини відвалу. Також низькі значення гумусу виявились і біля суфозійної воронки, що утворилась внаслідок розкривних робіт кар'єру. Вміст органічної речовини різних її частин коливається від 2,5 до 4,5%.

У результаті досліджень виявлене накопичення органічної речовини у лежалих відвалах, що сприяє активному самозаростанню його поверхні, однак відвал діючий та відсіпка розкривних порід може відбуватись періодично ще протягом понад десяти років. Додатковим фактором пилового переносу з утвореного насипу на прилеглі сільськогосподарські угіддя є активізація суфозійних процесів, що негативно впливає на стійкість рослинного покриву. Так на розглянутому прикладі відбулась наступна градація: у підніжжя відвалу ґрунти є слабогумусними, на краю поля поблизу відвалу – малогумусні, а на протилежному кінці поля від техногенного об'єкту – середньогумусні. Тому необхідно передбачати в майбутньому додаткові заходи з пилопригнічення задля попередження деградації родючих земель.

БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Подригало В. А.

*Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Харків
bogatovolegigor@ukr.net*

Проблема безпеки життєдіяльності людини у сучасних умовах – одна з найактуальніших. Події, що відбуваються у світі, свідчать про збільшення техногенних, природо- та соціогенних небезпек для людського життя, показують пряму залежність стабільності цілих держав і виживання народів від підготовленості підростаючих поколінь до розпізнавання і запобігання небезпек, від системи суспільних та індивідуальних механізмів захисту держави та окремої особистості. В сучасних умовах особливу значимість набувають ризики, що породжуються глобалізацією. Концепція розвитку людини визначає глобалізацію як зростання глобальних ринків і взаємозалежності між людьми. Глобалізація розширює можливості для підвищення якості життя і розвитку людини. Але в той же час вона створює нові загрози безпеці людини і посилює вже наявні.

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ

Матеріали

**IX Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції
(28 квітня 2023 року, м. Київ, УДУ імені Михайла Драгоманова)**

Тези та повідомлення публікуються в авторській редакції

Підписано до друку 20.04.2023 р.
Формат- 60X 84/16
Ум.- друк. Аркушів- 10,1
Друк цифрований. Папір офсетний.
Гарнітура Times ET
Наклад – 100 прим. Замовлення № 163
